

Asia: VN/36104/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi de minimis-asetusten ((EU) 2023/2831 ja 2023/2832) kansallisesta täytäntöönpanosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Verohallinnolta lausuntoa hallituksen esitysluonnokseen de minimis-asetusten ((EU) 2023/2831 ja 2023/2832) kansallisesta täytäntöönpanosta.

Tukitietojen tallentamisen juridinen merkitys

Esitysluonnoksen (s 8) mukaan komissio on ilmoittanut katsovansa, että tuki, jonka tietoja ei ole tallennettu asetuksen mukaisesti rekisteriin, on sääntöjenvastainen. EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sääntöjenvastainen tuki on perittävä tuensaajalta korkoineen takaisin. Kyseisestä esitysluonnoksen kohdasta ei käy selvästi ilmi, mitä oikeusvaikutuksia tällä olisi käytännössä Verohallinnon toimivaltaan kuuluvassa valmisteverotuksessa. Käytännössä valmisteverotuksen asiakkaille ei myönnetä suoraa rahallista tukea, vaan tuki myönnetään jättämällä toimija kokonaan verotuksen ulkopuolelle. Valmisteverotuksen kautta myönnetään tukia tällä hetkellä myös siten, että tietojen tallentaminen pienvalmistajien rekisteriin tapahtuu vasta tuen tosiasiallisen saamisen jälkeen. Erityisen tärkeää olisi selventää, miten näihin takautuvan rekisteröitymisen tilanteisiin tulisi suhtautua. Jos tukitietojen tallentamisella ei ole tarkoitus olla oikeusvaikutuksia, Verohallinto ehdottaa esitysluonnoksen kohdan poistamista tai muuttamista.

Hallituksen esityksessä olisi hyvä tuoda ilmi, että esityksen tarkoitus on tehdä valmisteverotukseen vain teknisiä säännösmuutoksia, eikä esityksellä ole tarkoitus muuttaa valmisteverotuksen menettelyjä, eikä tukitietojen tallentamisella olisi juridista merkitystä tuensaajan kannalta. Verohallinto pitää kannatettavana, että hallituksen esitys ei toisi muutoksia Verohallinnon nykyisiin menettelyihin pienvalmistajien osalta ja pienvalmistaja voisi jatkossakin ilmoittaa tiedot kuten nykyisinkin.

Vaikutukset Verohallinnolle

Esitys ei sisällä tietojärjestelmään liittyviä teknisiä tietoja. Verohallinnon käsityksen mukaan komissio tulee toimittamaan järjestelmään vaikuttavia tietoja syksyllä 2025. Muutoksella arvioidaan olevan järjestelmävaikutuksia, mutta kustannuksia ei ole mahdollista arvioida näiden tiedossa olevien seikkojen perusteella.

Jos esitysluonnoksen tarkoitus on tehdä valmisteverotukseen vain teknisiä säännöstarkistuksia, muutoksella ei ole vaikutusta asiakasviestintään. Muutoksella olisi ainoastaan vaikutus tietojen tallentamiseen eli henkilöstövaikutukset olisivat hyvin vähäiset.

Muita huomioita

Verohallinnon käsityksen mukaan raportoinnin piiriin tulevat myös henkilöiden tuloverotuksessa sovelletut vähämerkityksiset tuet, joita muodostuu ainakin TVL 55a §:ssä tarkoitetusta metsälahjavähennyksestä. TVL 55d §:n mukaan metsälahjavähennykseen sovelletaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) 2023/2931. Lakia eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta sovellettaisiin esitetyn 2b §:n mukaisesti jatkossa myös henkilöiden saamiin tukiin. Metsälahjavähennystä on myönnetty viimeksi tuloverotuksessa valmistuneen verovuoden 2023 tilastojen mukaan 252 henkilölle, ja tuen saajien lukumäärä on samaa tasoa vuosittain. Verohallinnon myöntämien de minimis -tuensaajien yhteenlasketun määrän tulisi olla metsälahjavähennyksen saajat mukaan lukien yhteensä noin 750. Verohallinnon ymmärryksen mukaan esitysluonnokseen tulisi lisätä viittaukset lakiin metsätalouden määräaikaaisesta kannustejärjestelmästä (71/2023) ja maa- ja metsätalousministeriön ko. lakia täydentävään asetukseen (1221/2023) jotka määrittelevät nykyään taimikon ja nuoren metsän hoidon tuet de minimis -perusteiseksi valtiontueksi. Metsäkeskus maksaa vuosittain tällaisia tukia tuhansille yksityisille metsänomistajille, ja on velvollinen raportoimaan maksusuoritukset vastaavasti kuten Verohallinto.

Esitysluonnoksessa todetaan, että jäsenvaltion vastuulla on varmistaa, että tietojen julkaiseminen noudattaa tietolainsäädäntöä. Verohallinnossa myönnetään de minimis -tukia myös henkilötunnuksella toimiville tahoille. Esimerkiksi kaikilla metsälahjavähennystä saaneilla (tai Metsäkeskuksen maksamia tukia saaneilla) ei ole Y-tunnusta. Verohallinnon käsityksen mukaan, jotta henkilöä koskevat tiedot voitaisiin raportoida tulisi tietojen luovuttamisesta säännellä kansallisesti erikseen esimerkiksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa (1346/1999).

Kaleva Anne
Verohallinto